

16,000 Indbyggere i Danmark. Da det den Gang viste sig, at der var Valgkredse, hvor der var over 60,000 Indbyggere, var det jo ganske naturligt, naar man ikke vilde gaa til en Opfyldelse af Grundlovens Bud, at søge en Grundlovsændring, og der var sikkert ikke mange, der vilde gaa med til en Opfyldelse af Grundlovens Bestemelse om 1 Medlem i Folketinget for hver 16,000 Indbyggere, da det vilde forøge Folketingets Medlemsantal mere, end man maatte anse for nødvendigt. Den daværende Konseilspræsident, Folketingets nuværende højtærede Formand, tog meget forsigtigt paa den Sag, thi forinden han gav Løfte om at stille Forslag om en saadan Grundlovsændring, krævede han og fik Løfte af samtlige Ordførere for de forskellige Partier i Folketinget, gaaende ud paa, at man ved en eventuel Opløsning af Rigsdagen ikke vilde rejse noget andet Grundlovsspørgsmaal end det ene, der angik Spørgsmaalet om en Ændring i Grundlovens § 32. Forslaget blev vedtaget i Folketinget, men det strandede paa Modstand fra dette høje Ting, og i de følgende Aar kom Sagen ikke videre. En efterfølgende Regering forhørte sig hos de forskellige Partier om, hvorvidt der kunde opnaas Enighed om en midlertidig Valgkredsordning for at komme ud over Vanskelighederne. Det viste sig, at det ikke var muligt at opnaa Enighed om dette Spørgsmaal, idet der var enkelte Partier, der fandt, at enten skulde man holde Grundlovens Bud eller søge Grundloven forandret. Heller ikke denne Udvej var mulig. Men medens Aarene gik, uden at der kom noget Resultat ud af de Forsøg, der blev gjort, voksede Kravene til en videre Udvikling af en Forfatningsændring. Man rejste Kravet om Kvindernes Valgret. Man rejste Kravet om Valgretsalders Nedsættelse fra 30 til 25 Aar. Ja, baade i Højre og Venstre rejste der sig Krav om en almindelig Forfatningsrevision. Jeg kan i saa Henseende henvise til forskellige Udtalelser ogsaa fra Højres Side om Muligheden af at komme til en almindelig Forfatningsrevision, men jeg skal her foreløbig indskrænke mig til at citere en Udtalelse af det Medlem i Folketinget, der i Aar har været Højres Ordfører, nemlig det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich). Han udtalte sig allerede under Forhandlingerne i 1909 om dette Spørgsmaal. Det findes i Folketingstidende Spalte 1924. Der forelaa den Gang forskellige Forslag om Ændringer i Grundloven. Angaaende disse ud-

talte det ærede Medlem den Gang følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse kortelig skal citere: „Jeg maa altsaa tage Afstand fra disse Forslag, og det uagtet vi i vore Rækker er fuldt klare over, at der maa gøres et alvorligt Forsøg paa at naa en Forstaaelse om en Grundlovsændring, og ogsaa, som jeg sagde, at Højre, for at naa en tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Folketinget, maa være villigt til at gøre Indrømmelser ogsaa med Hensyn til Landstingets Sammensætning, hvor vi da ogsaa maa tænke os, at det ikke kan være udelukket at søge et andet Grundlag for særlig Valgret end Skatteydelsen“. Jeg kunde citere adskillige Udtalelser fra et saa anset Højreblad som „Nationaltidende“, men jeg skal ikke opholde det høje Ting dermed, da jeg gaar ud fra, at det høje Tings Medlemmer har de nævnte Udtalelser i Erindring.

Det nuværende Ministerium har taget med en vis Varsomhed og Forsigtighed paa denne Sag. Ministeriet havde fra Begyndelsen betydelige og vanskelige Op-gaver at løse, og Ministeriet støttedes af et Parti, der var nydannet, og der krævedes altsaa en vis Tid til Samarbejde med det nye Parti, der blev stiftet efter Valgene 1910. Ministeriet indskrænkede sig da ogsaa til at foreslaa at tage en Forfatningsforandring i 2 Afsnit og at begynde med en Grundlovsændring saa godt som udelukkende vedrørende Folketingets Sammensætning. Ministeriet foreslog da en Grundlovsændring, der krævede tre Ting, nemlig en Ændring i Grundlovens § 32, hvorefter der blev fastsat et Maksimum for Folketingets Medlemsantal, og der var foreslaaet et saadant Maksimum af indtil 132 Medlemmer. For det andet at yde Retfærdighed mod Kvinderne ved at give dem den samme politiske Myndighed som Mændene. Og for det tredje at lade Valgretsalders indtræde ved det 25de Aar. Dette Tings ledende Flertal har ikke været villigt til at imødekomme dette Ønske fra Ministeriets Side, uagtet det fik Medhold i det andet Ting. Først i Fjor afgav det høje Tings Udvalg om denne Sag en Betænkning, og i denne Betænkning, hvoraf det for øvrigt fremgik, at Landstingsudvalget var delt i 3 Mindretal, udtalte man, at man jo ikke kunde tilvejebringe en Ordning i Overensstemmelse med Grundloven uden at forøge Folketsmedlemmernes Antal betydeligt, hvad det største Mindretal i Udvalget ikke fandt, at der var nogen Anledning til. Det vilde besværliggøre Forhandlingerne, det vilde